

Tale ved åbningen af Folkekirken Grønne Omstillings inspirationskonference

Den 16. maj 2022 holdt Folkekirken Grønne Omstilling en fuldt booket inspirationskonference med 700 deltagere. Konferencen blev åbnet af kirkeminister Ane Halsboe-Jørgensen og biskop Peter Fischer-Møller, der er formand for Folkekirken Grønne Omstillings styregruppe. Læs biskoppens tale [her](#)

Biskop Peter Fischer-Møller holder åbningstale på Folkekirken Grønne Omstillings inspirationskonference i Fredericia den 16. maj 2022. Foto: Henrik Helms/Viborg Stift

Det begynder med glæden. Glæden over naturens skønhed og mangfoldighed. Problemerne kommer i anden række. Putin og hans krig og hans gas kan ikke inspirere os til at tage et medansvar for den grønne omstilling, men det kan den nyudsprungne bøgeskov og fuglesangen.

Velkommen! Nu er vi for alvor i gang med Folkekirken Grønne Omstilling.

Så glædeligt, at Landsforeningen af Menighedsråd, Provsteforeningen og biskopperne sammen med Kirkeministeriet har anbefalet projektet, at budgetsamråd og budgetfølgegruppe har bakket op, og at kirkeministeren på den baggrund har bevilget midler for de næste fire år.

Så glædeligt, at I har valgt at komme i dag til vores inspirationskonference.

Så glædeligt, at interessen for konferencen har været så stor. 700 er vi i dag. Fra hele landet. 95 ud af vores 103 provstier er repræsenterede.

Virkelig meget glædeligt!

Som indledning kan det være nyttigt at overveje, hvad folkekirken og grøn omstilling egentlig har med hinanden at gøre?

Her får I nogle bud:

De menneskabte klimaforandringer og de dermed forbundne problemer vi globalt står med i forhold til miljø, biodiversitet og bæredygtighed, er problemer, der nu er videnskabeligt uomtvistelige.

I FN-regi har alverdens politiske ledere i 2015 med de 17 mål for en bæredygtig fremtid formuleret visioner for, hvordan vi i fællesskab skal kunne handle for at undgå, at problemerne bare vokser sig større og alvorligere for næste generation.

Og her i landet har regeringen og et næsten enigt folketing i 2020 vedtaget en klimalov, der forpligter os til at reducere udledningerne af klimagasser med 70 procent - i forhold til 1990-niveau - inden 2030.

Folkekirken er en del af det danske samfund, og vi må som noget helt selvfølgelig påtage os et medansvar for de fælles målsætninger, vi sætter os indenfor den helt nødvendige grønne omstilling.

Folkekirkens Grønne Omstilling har til opgave:

- at understøtte, hvad der allerede i mange år er foregået rundt omkring i sogne og provstier på området
- at bidrage til at dokumentere, hvilken effekt de mange forskellige initiativer har
- at dele erfaringer og inspiration, så vi sammen kan opnå mere, end vi kunne hver for sig.

Det er på en måde bare systematiseret sund fornuft.

Tilsat den græsrodsdemokratiske forankring, folkekirken repræsenterer. Det betyder, at når vi som folkekirke engagerer os i den grønne omstilling, så er der rigtig mange folkevalgte menighedsrådsmedlemmer og rigtig mange ansatte - heriblandt tusindvis af medarbejder indenfor det grønne område - der har noget fagligt at bidrage med.

På den måde kan vi som folkekirke være med til at sprede erfaringer og inspiration indenfor den grønne omstilling ud i hele det danske samfund. Alt det kommer vi til at høre meget mere om i løbet af dagen: Om folkekirkens energiforbrug, om jorde og grønne kirkegårde, om indkøb og affald og alt det, der allerede er gjort, og det som kan gøres og gøres bedre, når vi samarbejder og inspirerer hinanden.

Men har kristendom og kirke også mere indholdsmæssigt med den grønne omstilling at gøre? Det er der forskellige meninger om. Jeg er imidlertid ikke i tvivl.

Kloge naturvidenskabsfolk har vidst det i 100 år, at den fantastiske lille blå og grønne planet, som vi lever på og lever af, har begrænsede ressourcer. Og at en voksende menneskehedslid på kloden på et tidspunkt kunne blive kritisk.

Ansvarlige politikere fra mange dele af verden samledes for 50 år siden i 1972 til et møde i hvad man kaldte ROMklubben og konstaterede, at den vækst, som havde været drivkraften i samfundsudviklingen særligt i den vestlige verden siden industrialiseringens begyndelse i midten af 1700 tallet, havde nået en kritisk grænse. GRÆNSER FOR VÆKST blev startskuddet til den grønne omstilling, vi nu er i fuld gang med.

Men længe før havde nogle af oldkirkens teologer for mere end 1500 år siden tænkt og skrevet om det her.

Med udgangspunkt i Biblens skabelsesberetning formulerede Irenæus sine vise refleksioner om den værdi, naturen har i sig selv og om det ansvar, vi mennesker har som forvaltere af Guds skaberværk.

I sit værk om Guds skaberord, der viste sig i kød og blod i Jesus Kristus (De Incarnatione Verbi Dei) udfoldede Athanasius betydningen af, at Gud ikke alene var alt det værendes og levendes ophav, men også - ved at blive menneske og dele liv med os - havde understreget dette materielle livs evige betydning.

Omkring år 400 skrev Basilios den Store om Helligånden som Guds fortsatte livsopretholdende åndedræt i verden, om hvordan alt levende deler livsånd med hinanden. Han brugte ikke ordet økologi, men de tanker han gjorde sig og det samfund, han var med til at bygge op, hvor han var biskop i Cæsarea i Lilleasien, var båret af tanker om, hvordan vi som mennesker er gensidigt afhængige og gensidigt forpligtede i forhold til hinanden og den natur, vi er en del af.

Og 800 år senere, omkring år 1200, udfoldede Frans af Assisi nogle af de samme erkendelser i det klosterfællesskab, han stiftede og i den solsang, han digtede, hvori han kaldte sol og måne og myrer og sommerfugl for brødre og søstre.

Så jo, kristendom og kirke og den bevidsthed og det ansvar, der ligger bag grøn omstilling, har altid haft med hinanden at gøre! Men i nogle århundreder havde vi næsten glemt det.

Her i landet var det en teolog og religionsfilosof som K.E. Løgstrup, der i 1960'erne, med sin skabelsteologi, gravede erkendelsen frem fra tusmørket. Og det var hans elev, fornyligt afdøde professor, domprovst, højskoleforstander og meget mere, Ole Jensen, der, med sin bog "I vækstens Vold" fra 1976, kobledes teologien med naturvidenskabsfolkenes og politikernes opråb om, at der er grænser for vækst.

Men det tog endnu 30 år, før en gruppe kirkefolk fra forskellige kirkesamfund under Danske Kirkers Råd tog initiativ til et mere koordineret kirkeligt arbejde med tankerne og opgaverne under overskriften "Grøn Kirke".

Jeg har selv været engageret i dette arbejde i de 14 år, jeg har været biskop i Roskilde.

Og hvad er det så kristendommen kan bidrage med i forhold til den grønne omstilling?

Hvis vi tror, at Gud har skabt verden med alt, hvad den rummer. Hvis vi tør tro, at Gud så alt det, han havde skabt, og så, at det var såre godt. Så ved vi, at naturen har værdi i sig selv helt bortset fra den nytteværdi, den måtte have i forhold til os mennesker.

Hvis vi tør tro, at mennesket er skabt i Guds billede, at vi har fået fantasi og følelse og forstand og sprog, og med det har fået mulighed for at forholde os bevidst til den natur, vi selv er en del af. Hvis vi tør tro, at vi dermed har fået et ansvar betroet for hinanden og den verden, som er vores ophav og livsgrundlag, så ved vi, at vi ikke bare kan overlade klimaproblemerne og biodiversitetskrisen til næste generation.

Hvis vi tør indse, at "det gode jeg vil, det gør jeg ikke, men det onde, jeg ikke vil, det gør jeg", som Paulus udtrykker det i brevet til romerne. Hvis vi tør indse, at kampen mellem godt og ondt ikke primært står mellem os og nogle andre, men er en kamp, der dagligt finder sted inde i hver af os. Så ved vi, at arbejdet med den grønne omstilling ikke mindst er en kamp imod det i os selv, der helst vil skubbe ansvaret fra sig.

Og når vi tør tro, at vi ikke er ladet alene med alle problemerne, men at Gud stadig er med os med sin livsopretholdende kraft. Når vi tør tro, at verden ikke kun er i vores skrøbelige hænder, men at Gud fortsat bærer med. Så får vi foræret et håb for fremtiden. Så kan vi gøre, hvad vi kan fra i dag til i morgen og måske lidt længere, men slipper for følelsen af, at vi skal bære alle verdens problemer på vores smalle skuldre. Så kan vi tage fat sammen i håbet om, at det ender godt!

Godt begyndt er det i hvert fald med jeres deltagelse i konferencen her i dag.

Jeg ønsker os alle en god og inspirerende dag.